

ד"ר נתניהו לא מקשיב למר ניתאי: הסכנה הקיומית שביבי מוביל את ישראל אליה

עודד חרמוני *

הועידה השנתית של השדולה הישראלית בווינגטון אייפ"ק, היא מחזה עצום של תמיכה אבסולוטית בישראל ובמי שעומד בראשה. זה קהל יותר שבוי ממרכז הליכוד. 15 אלף נוכחים ששותים בצמא ובהערצה כל מילה שקשורה לישראל, מדינה שהיא וראשיה קדושים בעיניהם. זו חוויה כל כך מעצימה, שהיא ללא ספק אחד השיאים בכל שנה עבור נתניהו. ביקרתי בוועידה הזו שנה שעברה. עוצמת ההערצה לישראל ולמי שמוביל אותה היא עצומה ומעלה אפילו אצל ישראלים סומק. מי שמגיע הוא אוהד ישראל ותורם לישראל. למרות התפיסה הרווחת שאייפ"ק היא גוף ימין, היא אינה כזו בבסיסה. היא מייצגת את הלך הרוחות של השלטון שנבחר בבחירות דמוקרטיות בישראל. אלא שבעשור האחרון זה אותו שלטון, ואותו אדם והאג'נדה הימינית התחזקה בה, למרות שרבים מחברי הוועדים המנהלים אותה הם ליברלים, מתונים, או דמוקרטים בתפיסתם, שבגלל אהבתם לישראל ותפיסתם שאסור להם להתערב בישראל אלא לייצגה, הם מקיאים ושותקים.

ולכן, הביקורת שנשמעה השבוע מאייפ"ק והAJC על צירופם של בן גביר וחבריו לעוצמה יהודית לרשימת הליכוד זעזעה כל מי שמכיר קצת את אייפ"ק ותמיכתו חסרת הסייגים. לישראלים קשה לקלוט ניואנסים אמריקאים. אבל ביקורת של אייפ"ק על ישראל או משהו הקשור לישראל היא כל כך יוצאת דופן שהיא מטלטלת את כל המערכות. באייפ"ק בחרו שלא להתייחס אל נתניהו ספציפית ודיברו על מפלגת עוצמה. כמו שכתב אחד הרבנים המרכזיים בארה"ב בעמוד הפייסבוק שלו- המסר לנתניהו הוא ברור, והם מקווים שהבין אותו - חצית גבול שאסור לחצות. גם באייפ"ק, חוף המבטחים של ביבי, נדלקו נורות אדומות והתחילו להבהב. הרבה, אחרי שזה קרה כמעט בכל המוסדות האחרים של יהדות ארה"ב, ובשיאו של משבר קיומי מתמשך שביבי טורח לתדלק בין יהדות התפוצות וישראל.

ביבי ניתאי נתניהו, עוד מימיו בבוסטון וכשגריר ישראל באו"ם הרגיש והדגיש מאז ומתמיד שארה"ב ויהדות ארה"ב היא המגרש הביתי שלו. הוא מבין אותם, כמו שאף ראש ממשלה אחר בישראל לא מבין אותם והם מוכנים לבלוע צפרדעים ולחייך בסובלנות. זה הוביל אותו להתערבות בוטה בבחירות הפנימיות בארה"ב ולקייח צד תוך מסלול התנגשות ישיר עם נשיא דמוקרט ועם ממשל דמוקרטי בו תמכו מרבית יהודי ארה"ב. זהו משחק פוקר שעד אז אף ראש מדינה, במיוחד שתלויה כל כך בארה"ב כידידה, לא העז לשחק ולהוסיף "אול אין" עם עתידה של המדינה. אבל במשחק הזה יצא לביבי פול האוס שהוא הרבה יותר מזל משכל – ודונלד טרמפ, שמוקף בתומכי ישראל, נבחר כנשיא הפוסד, אגב, היה עלול לסכן אסטרטגית את ישראל אפילו יותר מהפצצה האיראנית שבשבילה נסע להשפיל את הנשיא בקונגרס, והיה מאיים להשאירה לבד עם ממשל עויין ולבד במזרח התיכון. אחרי היד המוצלחת, ביבי המשיך את המשחק שלו, כשההימור שהוא מעלה עולה מדרגה כל העת- וכרגע על השולחן מונחים יחסיה העתידיים של יהדות ארה"ב עם ישראל, שהלכו והתרחקו והגיעו לתהום הכי גדולה מאז הקמת המדינה ומי שמשחק בהם הוא שחקן פוקר שהלך לו קלף נהדר והוא יושב על השולחן, זחוח מצד אחד ומצד שני, נואש עם יצר הישרדות ופרנויה ורצון לזכות בבחירות ולהימנע מכתב אישום- עד כדי כך שהוא לא שם לב, או שלא איכפת לו, את מה הוא מסכן ואת הברית האסטרטגית הכי חשובה לעתיד וביטחונה של המדינה.

יהדות ארה"ב הולכת בשנים האחרונות על חבל דק ביחסים עם ישראל של עידן נתניהו. מעטים בארץ רגישים לניואנסים המאוד עדינים שמגיעים מהקהילות היהודיות, והאמת היא שגם כשהם שומעים טון כועס, מעטים מתרגשים ממנו. מפוליטיקאים עד לטוקבקיסטים, התחושה היא שיהדות ארה"ב צריכה להודות לנו שאנחנו בכלל מאפשרים לה להביע דעה. אף אחד לא סופר אותה. ישראל, לתחושתם, חזקה בלעדיה, ולדעתם אין ליהודי הגולה זכות או מילה לגבי מדינת ישראל, אם אינם עולים אליה. יהדות הגולה והתמיכה שלה הם בעיניהם מובנים מאליהם. כך היה במשבר מתווה רחבת הכותל המתמשך או בנושא הגיור. הטיפול הגס של רגב בנושא רחבת הכותל, הנסיגה של נתניהו מההבטחות לגבי תהליך הגיור השאירו את הזרמים המרכזיים ביהדות ארה"ב בתחושה קשה

של דקירה בגב ושבר שהולך וגדל. ביוני 2017 הייתי חבר הדרקטוריון הישראלי היחיד בפדרציה היהודית בסן פרנסיסקו. אני זוכר את פניהם הכואבות כאב אמיתי של חברי לדרקטוריון, רובם תומכים גדולים של ישראל במעשים, בדיבורים ובתרומות, כשנתניהו שוב הקפיא את ההסכמים שהיו איתם לגבי הכותל המערבי, ובכך דחה את התפיסה שלהם שהכותל הוא של העם היהודי. התגובות האחרות של חברים יהודים שנשותיהן התגיירו במיוחד בתהליך ארוך וקשה, רק כדי ללמוד שהממסד הרבני בישראל, בחסות נתניהו, לא מכיר בהם, נעו בין חוסר אונים לכעס, אבל בעיקר ביטאו כאב ואבדן בית.

ועל כך נוספו סטירות לחי קשות נוספות לתומכי ישראל בדמות חוק הלאום שהפך גם את התפוצות לגורם זר לישראל ונתפס גם בעיני תומכים מובהקים בישראל, כצעד לפני הפיכתה של ישראל למדינה פשיסטית (כפי שאמר לי אחד מהתורמים הגדולים של ישראל, לשעבר חבר של ביבי). בישראל, שכבר החליפה ערוץ לחדשות אחרות, לא מבינים כמה הדבר מרכזי. דיי להסתכל במחזור תפילה בבתי יהודים בארה"ב שכוללים ברובם את מגילת העצמאות של ישראל (לא של ארה"ב) ותפילות לשלמות ישראל, כדי להבין כמה קשה לקחו את הפגיעה ברוח מגילת העצמאות.

יהדות ארה"ב אינה מקשה אחת. במערב יש יהדות מאוד ליברלית ופולורליסטית בעוד במזרח היא יותר אורתודוקסית וקונסרבטיבית. עם זאת, המשבר האחרון מצליח לאחד את הקול היהודי האמריקאי שבדרך כלל קשה לאחד אותו. ליהדות ארה"ב נמאס לשבת ולראות איך נתניהו מחליט להחריב את מדינת ישראל כפי שהוקמה על בסיס עקרונות מגילת העצמאות. אחרי כל כך הרבה בגידות בהם בשנות שלטון נתניהו, נוצר גם אצל גדולי תומכי ישראל שבר גדול. גם הם מגיעים בימים אלו לגבול יכולתם לקבל השתנה מהמקפצה. תגובת אייפ"ק היא עוד סימפטום מטריד. התהליך הזה הוא הרסני ומהווה סכנה קיומית למדינת ישראל, שהכירה לאורך כל השנים, וגם במגילת העצמאות, בחשיבותן של הקהילות הישראליות בגולה. אם ד"ר נתניהו ומסטר ניתאי לא ישבו לדבר אחד עם השני בקרוב למקצה שיפורים ותיקונים או שבבחירות הבאות ניתנה ילך הביתה לטיפול בכתבי האישום, אנחנו עדים לאחד האירועים המכוננים בעלי הסיכון הגבוה ביותר לעתידה של ישראל, וצריכים להיות ברורים פה-חזקה ככל שתהיה, ללא תמיכת יהדות ארה"ב והשלטון בארה"ב – ישראל עלולה למצוא את עצמה לבד בתקופות בהן היא לא יכולה להרשות לעצמה ולקוות שעם סיום תקופת נתניהו, יהדות ארה"ב לא תשמור טינה נגד ישראל על שנות שלטונו.

· עודד חרמוני הוא חבר דרקטוריון ה JCF – הפדרציה הישראלית בסן פרנסיסקו, חבר דרקטוריון JFCS, ותלמיד בתוכנית ווקסנר של הנהגת הקהילות היהודיות בארה"ב. דבריו אינם מייצגים אף גוף בו הוא מעורב.